

VASILE I. SCHIPOR

BUCOVINA DE LÂNGĂ NOI

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ, LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ
LA ÎNCEPUT DE MILENIU

II

OPERA OMNIA
CARTEA DE ISTORIE

TIPO MOLDOVA

VASILE I. SCHIPOR

BUCOVINA DE LÂNGĂ NOI

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ, LITERARĂ
ȘI ARTISTICĂ LA ÎNCEPUT DE MILENIU

II

VASILE I. SCHIPOR

BUCOVINA DE LÂNGĂ NOI

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ, LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ
LA ÎNCEPUT DE MILENIU

II

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

STUDIU INTRODUCŢIV	5
BUCOVINA ÎN UNIVERSUL TOPONIMIEI CENTRAL- EUROPENE	5
Notă asupra ediţiei	33
I. AUTORI BUCOVINENI	35
I. 1. IOAN-MIRCEA COROLIUC ŞI RESURECŢIA LITERATURII DIDACTICE	37
I. 2. NICULAI ŞOREA ŞI VOLUMUL SĂU ANIVERSAR DE POEME. REVENIREA NEVOII DE SĂRBĂTOARE?	44
I. 3. UN BOEM ZĂBOVIND PE „POTECILE DE LUMINĂ” ALE RĂDĂUŢILOR	50
I. 4. MIRELLA TONENCHI, <i>ZODIA CIUMEI</i> , UN ROMAN CONSACRAT REFUGIULUI DIN BUCOVINA	54
I. 5. ADRIAN-NICOLAE POPESCU, UN AUTOR BUCOVINEAN CU INTERES PENTRU REGENERAREA LECTURII	62
II. OAMENI ŞI CĂRŢI	75
II. 1. DUMITRU COVALCIUC, OPRIŞENI, UN SAT LA RĂSPÂNŢILE ISTORIEI	77
II. 2. ANGHEL POPA – „O NOUĂ RESTITUŢIE PRIVITOARE LA ROMÂNISMUL BUCOVINEAN”	83
II. 3. ANGHEL POPA – UN EXEMPLU ÎN BUCOVINA DE VALORIFICARE A CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE	94
II. 4. IOAN BILEŢCHI-ALBESCU, <i>STUDII FILOLOGICE</i> – „UN OMAGIU [...] ÎMBELŞUGAT AL CÂMPULUNGENILOR”	99
II. 5. MONOGRAFIA COMUNEI COŞNA – „O DATORIE FAŢĂ DE ÎNAINŢAŞI”, CU ROL EDUCATIV	102
VII. 6. VIORICA SCHIPOR-PIŢU, <i>VALURI ŞI DESTINE</i> – „PUNTE” ÎNTRE GENERAŢIILE COMUNITĂŢII ROMÂNILOR DE LA CERNĂUŢI	105

Vasile I. Schipor

II. 7. EMILIAN DREHUȚĂ, <i>RĂDĂCINI. FOTOGRAFII DIN BUCOVINA – O CALDĂ PLEDOARIE PENTRU COSTUMUL POPULAR AUTENTIC</i>	109
II. 8. GHEORGHE C. PATZA, <i>MONOGRAFLA COMUNEI ȘARU DORNEI – O PLEDOARIE PENTRU STUDIUL GRAIULUI ARHAIC AL SATULUI ROMÂNESC DIN BUCOVINA</i>	114
II. 9. CRISTIAN-DOMIȚIAN MOROȘAN, <i>CIOBĂNESCUL ROMÂNESC DE BUCOVINA. STUDIU MONOGRAFIC</i>	118
II. 10. DIMITRIE DAN, <i>ARMENII ORTODOCȘI DIN BUCOVINA</i>	121
II. 11. RADU GRIGOROVICI, <i>PROFESORUL ȘI CURSURILE SALE DE OPTICĂ RESTITUITE – UN ACT POSTUM DE REPARAȚIE, CU VIRTUȚI FORMATIVE</i>	124
II. 12. VICTOR PRELICI, <i>GESCHICHTE DER STADT SERETH UND IHRE ALTERTHÜMER. ISTORIA ORAȘULUI SIRET ȘI ANTICHITĂȚILE SALE – UN INSTRUMENT DE LUCRU UTIL</i>	130
II. 13. MIHAI CAMILAR, <i>CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE TRADIȚIONALĂ ÎN ZONA ETNOGRAFICĂ HUMOR</i>	133
II. 14. PAUL BRAȘCANU, „EPOPEEA” <i>CONSTRUIRII CĂII FERATE HATNA–DORNA WATRA</i>	135
II. 15. ELISABETA BUCEVSCHI, <i>DORNEȘTI – UN SAT PE VALEA SUCEVEI</i>	140
II. 16. PAUL BRAȘCANU, <i>NĂLUCI PE APE, PLUTAȘII</i>	145
II. 17. PETRU N. BĂRBUȚĂ, <i>153 DE ANI DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA STRAJA</i>	151
II. 18. DUMITRU COVALCIUC, <i>PAGINI OPRIȘENENE. INTERESUL PENTRU CERCETAREA GENEALOGICĂ</i>	155
II. 19. PETRU BEJINARIU, <i>ȘTIINȚĂ ȘI IDENTITATE</i>	163
II. 20. GHEORGHE A. AGA. <i>DESTINE SUB VREMURI, O CERCETARE DE ISTORIE LOCALĂ</i>	166
III. LUCRĂRI FUNDAMENTALE	173
III. 1. GHEORGHE GIURCĂ, <i>DIN BIBLIOGRAFIA BUCOVINEI</i>	175
III. 2. ION CREȚU, <i>TEREBLECEA: UN SAT LA MARGINE DE ȚARĂ</i>	179
III. 3. LECA MORARIU, <i>OPERE. O EDITURĂ DEDICATĂ PROMOVĂRII VALORILOR IDENTITARE ALE NAȚIUNII</i>	193
III. 4. BASARABENI ȘI BUCOVINENI ÎN BANAT. <i>POVESTIRI DE VIAȚĂ – UN PROIECT SALUTAR DE RECUPERARE A MEMORIEI</i> ..	198

Bucovina de lângă noi

III. 5. (RE)DESCOPERIREA MODERNITĂȚII FORMELOR DE ASOCIATIVITATE ÎNTR-UN TIMP DE MARI NEVOI LUCRĂTOARE	206
III. 6. VASILE DIACON, BUCOVINA ÎN SECOLUL XX. ISTORIE ȘI CULTURĂ	216
III. 7. MARIAN PALADE, CTTTORI DE CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ. ARHIEREI, PREOȚI ȘI MONAHI CĂRTURARI DIN ȚINUTUL SUCEVEI	222
III. 8. LEON BUBURUZAN, <i>MĂNĂȘTIREA HUMORULUI...</i> , O VALOROASĂ LUCRARE INTERESATĂ ȘI DE ISTORIA ȘI ROLUL NEAMURILOR ÎN COMUNITATEA SĂTEASCĂ	237
III. 9. ION CERNAT, DESTINUL ISTORIC AL RĂZEȘILOR ȘI MAZILILOR DIN OȚELEȘTI PE BERHECI – O CERCETARE MONOGRAFICĂ EXEMPLARĂ	254
III. 10. GRIGORE CRIGAN, <i>CARTEA ZORIȘTILOR – UN MODEL DE VALORIZARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL NAȚIUNII</i>	272
III. 11 O LUCRARE AȘTEPTATĂ ÎN VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ ȘI CULTURALĂ DIN BUCOVINA.....	287
IV. PERIODICE BUCOVINENE.....	303
IV. 1. „DEȘTEPTAREA”, GAZETĂ PENTRU POPOR, 1893–1904	305
IV. 2. „VREMEA NOUĂ”, ORGAN ȚĂRĂNESC ROMÂN, 1 FEBRUARIE– 30 OCTOMBRIE 1912	312
IV. 3. „FOAIA ORDINĂCIUNILOR...”, UN ORGAN DE PRESĂ MAI PUȚIN CUNOSCUT.....	323
IV. 4. „ȚARA FAGILOR». ALMANAH CULTURAL-LITERAR AL ROMÂNILOR NORD-BUCOVINENI”, XIX, 2010	326
IV. 5. „ȚARA FAGILOR». ALMANAH CULTURAL-LITERAR AL ROMÂNILOR NORD-BUCOVINENI”, XX, 2011	331
IV. 6. REVISTA „MUGURI” LA 90 DE ANI DE LA ÎNFIINȚAREA SA	335
IV. 7. „ȚARA FAGILOR». ALMANAH CULTURAL-LITERAR AL ROMÂNILOR NORD-BUCOVINENI”, XXIII–XXIV, 2014–2015.....	341
IV. 8. VI. 5. „ANALELE BUCOVINEI”, LA 23 DE ANI DE APARIȚIE NEÎNTRERUPTĂ	353
V. EVOCĂRI	359
V. 1. VALERIAN DUGAN-OPAIȚ (1881–1965).....	361
V. 2. RADU POPESCU, UN MEMORIALIST BUCOVINEAN NECUNOSCUT, LA CENTENARUL NAȘTERII SALE	366
V. 3. ACADEMICIANUL VLADIMIR TREBICI (1916–1999).....	377

Vasile I. Schipor

V. 4. ACADEMICIANUL RADU GRIGOROVICI (1911–2008) ȘI RENAȘTEREA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ÎN BUCOVINA.....	385
V. 5. MIROSLAVA-OLGA ȘANDRU LA CENTENARUL NAȘTERII SALE. NOTE PENTRU UN STUDIU DE CAZ	404
VI. ANIVERSĂRI	417
VI. 1. CENTRUL BUCOVINEAN DE CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE DE PE LÂNGĂ UNIVERSITATEA DE STAT DIN CERNĂUȚI, LA DOUĂ DECENII DE EXISTENȚĂ.....	419
VI. 2. ACADEMICIANUL D. VATAMANIUC LA A 95-A ANIVERSARE A NAȘTERII SALE	423
VI. 3. D. VATAMANIUC, M. O. ACADEMIEI ROMÂNE, LA 95 DE ANI!.....	448
VI. 4. UN HARNIC NONAGENAR: D. VATAMANIUC, M. O. AL ACADEMIEI ROMÂNE	453
VI. 5. FUNDAȚIA CULTURALĂ A BUCOVINEI LA ÎNCEPUTUL CELUI DE AL TREILEA DECENIU DE ACTIVITATE DEDICATĂ PROMOVĂRII VALORILOR DE PATRIMONIU NAȚIONAL	458
VI. 6. UNIUNEA POLONEZILOR DIN ROMÂNIA, LA ÎMPLINIREA A 25 DE ANI DE LA (RE)ACTIVARE.....	471
VII. MEMORIA DOCUMENTELOR	481
VII. 1. [„FOAIA NOASTRĂ VA FI DAR DEFENSORUL INTERESELOR NAȚIONALE, INTELLECTUALE ȘI MATERIALE A[LE] BUCOVINEI, REPREZENTANTUL DORINȚELOR ȘI NEVOINȚELOR EI, ORGANUL BUCURIIILOR ȘI SUFERINȚELOR EI”].....	483
VII. 2. PETIȚIA BUCOVINEI	486
VII. 3. LA SFÂRȘIT DE AN 1866.....	491
VII. 4. ACADEMICIANUL RADU GRIGOROVICI, DIRECTOR FONDATOR AL INSTITUTULUI „BUCOVINA”.....	493
VII. 5. D. VATAMANIUC, EMINESCU ÎN EDIȚII INTEGRALE.....	499
VII. 6. SIMPOZIONUL ȘTIINȚIFIC „240 DE ANI DE LA ANEXAREA BUCOVINEI”	501
VII. 7. CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ „BUCOVINA ȘI BUCOVINENII ÎN SECOLUL AL XX-LEA. DILEMELE ISTORIEI”.....	504
VII. 8. LA PLECAREA LUI ILIE LUCEAC DINTRE NOI.....	509
VII. 9. MANIFESTĂRILE ȘTIINȚIFICE ALE INSTITUTULUI „BUCOVINA” AL ACADEMIEI ROMÂNE DIN 2017	511

BIBLIOGRAFIE	523
SUMMARY	553
ALBUM BUCOVINA DE LÂNGĂ NOI: OAMENI, LOCURI ȘI ÎNFĂPTUIRI	559
UN CERCETĂTOR DEDICAT, CU STATORNICĂ IUBIRE, BUCOVINEI	605
1) CS II DR. VASILE I. SCHIPOR. CURRICULUM VITAE	607
2) REPERE ISTORICO-LITERARE	612